

Astrológia

Banská Bystrica
2005

Ľuboš Magic

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Všeobecná charakteristika.....	4
3. Vlastná práca.....	5
3.1 História	5
3.2 Ako astrológia funguje?.....	6
3.3 Aké dôkazy pre astrológiu existujú a ako ich overiť?.....	7
4. Diskusia.....	9
5. Záver.....	10
6. Zoznam použitej literatúry.....	11
7. Poďakovanie.....	12

1. Úvod

Človek sa oddávna snažil predpovedať budúcnosť. Odhad sledu nasledujúcich udalostí je výsledkom každodennej činnosti každého z nás. Percento správnych odhadov, je priamo úmerné našim skúsenostiam a množstvu nám dostupných, relevantných informácií. Nikdy však nemôžeme budúcnosť určiť stopercentne. Toto obmedzenie sa ľudstvo snaží prekonať pomocou rôznych druhov veštby, v našom prípade za pomoci „nebeských znamení“.

Už dlhší čas sa zaoberám problematikou siekt, zhubných kultov a okultizmu, preto mi je táto téma blízka. Cieľom tohto projektu je zvýšiť informovanosť žiakov, ale aj profesorov o astrológii, keďže nejedni si myslí, že sa jedná o serióznu vedu.

Prečo je dôležité venovať sa tejto téme? Nevinné astrologické stĺpčeky v novinách predstavujú veľmi malé riziko zneužitia človeka, ktorý sa nimi zaoberá. Avšak vypracovanie „serióznej“ veštby, „serióznym“ astrológom Vás môže stáť aj niekoľko tisíc korún.

Mojou prácou sa Vás budem snažiť presvedčiť, že cesta za astrológom či vešticou, je úplne zbytočná.

2. Všeobecná charakteristika

Astrológia sa snaží skúmať vzťahy medzi makrokozmosom/vesmír/ a mikrokozmosom/človek/, pričom vychádza z predpokladu, že osud človeka je určený /alebo aspoň výrazne ovplyvnený/ zdanlivým postavením nebeských telies na oblohe v okamžiku jeho narodenia a že jeho osud v každom okamžiku ďalšieho života s týmto postavením korešponduje.

Podľa definície v Encyklopédii Britanike *"astrológia je starobylé umenie alebo pseudoveda, ktorá si pripisuje schopnosti predpovedať budúce udalosti na základe hviezd - Slnka, Mesiaca a planét"*.

The Shorter Oxford Dictionary definuje astrológiu ako *"umenie posúdiť okultný vplyv hviezd na ľudské záležitosti."*

Ja však uprednostňujem „definíciu“ českého spolku Sisyfos *„Astrológia: V stredoveku zdroj vedľajších príjmov astronómov, teraz samostatný odbor podnikania, ktorý sa snaží speňažiť tvrdenie, že vzťahy medzi Jupiterom a Saturnom majú na nás silnejší vplyv ako manželka, susedia, či neďaleká krčma.“*

3. Vlastná práca

3.1 História

Slovo *astrológia* pochádza z gréčtiny:

astral = hviezda

logos = slovo, rozprávanie

Korene astrológie siahajú do Mezopotámie z čias 2000, až 4000 rokov p. n. l. Z Mezopotámie sa okolo roku 600 p.n.l. astrológia rozšírila do Grécka. O niekoľko storočí neskôr už rozkvitla v približne rovnakej forme, ako ju poznáme dnes - existoval zverokruh a individualizované horoskopy a predikcie. Astrologické učenie bolo spísané v diele Nechepo-Petosiris a neskôr v Ptolemaiovom Tetrabiblios. V časoch, keď sa kresťanstvo etablovalo ako dominantný názorový systém, astrológia musela ustúpiť. Opätovne vyšla z tieňa až v období renesancie (14. -17. storočie). Dokonca sa v tej dobe snažila do určitej miery zosúladiť s kresťanskou vierou. Astrológovia nepopierali, že Boh z neba riadi naše osudy, len tvrdili, že jeho vyžarovanie je sprostredkované siedmimi sférami planét. V tom čase bola Zem vnímaná ako stred vesmíru a za planéty boli považované Slnko, Mesiac, Merkúr, Venuša, Mars, Jupiter a Saturn. V tom období Urán, Neptún a Pluto neboli ešte objavené. Objavenie Uránu /1781/ nespôsobilo veľký rozruch, lebo jednoducho vyňali z „planét“ Slnko a číslo 7 sa zachovalo. V roku 1846 bol Neptún privítaný oveľa horšie, pretože narušoval numerický vzor nazývaný Bodov zákon. Mnohí astrológovia, ešte aj v polovici 20. storočia tvrdili, že Neptún jednoducho do Slnčnej sústavy patriť nemôže, lebo odporuje magickému číslu sedem. Objavenie Pluta celú situáciu ešte zhoršilo. Pravdepodobne v snahe predísť ďalším „trapasom“, bola v roku 1976 publikovaná kniha, podávajúca kompletné astrologické podrobnosti týkajúce sa desiatej planéty Transpluto.

V štrnástom až sedemnástom storočí sa už astrológia prednášala na univerzitách a hojne sa využívala aj pri štátnických rozhodnutiach. Astrológovia boli súčasne aj astronómami a patrili k najvzdelanejšej vrstve obyvateľstva. Do týchto časov sa radia aj mená ako Nostradamus, John Dee, J. B. Morin.

Po sedemnástom storočí nastalo obdobie rozvoja prírodných vied - Osvietenstvo. Ľudia zavrhlí mystiku a snažili sa všetko zodpovedať na základe racionálnych vedeckých prístupov.

Na konci 20. storočia sa však opäť stretávame s tendenciou dostať astrológiu na univerzity/nemecky Erlangen, Akadémia astrológie v Moskve, francúzske Chamos Elyseés, snaha o zavedenie /vtedajším prezidentom!/ na Sorbonu/.

3.2 Ako astrológia funguje?

Astrologická veštba pozostáva z dvoch úkonov. Prvým je zostavenie a vypočítanie horoskopového obrazca, druhým je výklad horoskopu. Pre prvý z úkonov je potrebné zakresliť do horoskopu štyri významné body, bez ktorých by astrológia nemohla existovať: *ascendent* a *descendent*, teda východný, resp. západný priesečník ekliptiky a obzoru; a *medium coeli* a *imum coeli*, teda priesečník ekliptiky s miestnym poludníkom nad, resp. pod obzorom /stred a hĺbku neba/. Ďalej je potrebné poznať presný čas a miesto narodenia, efemeridy /ekliptikálnu dĺžku svetiel/, zistiť vzájomné aspekty planét, zvoliť individuálne dómy ...

Avšak otázka, ako zostaviť horoskop za polárnym kruhom, môže niektorých astrológov priviesť až k zúrivosti. Na polárnom kruhu, alebo za ním, totiž neexistujú štyri základné prvky horoskopu /*ascendent*, *descendent*, *medium coeli* a *imum coeli*/. Eskimáci majú teda smolu a musia sa so svojím osudom popasovať sami.

Vlastne, mohla by, keby tento úkon nebol len pseudovedecká dymová clona. Pre astrológiu je podstatný druhý úkon, divinácia /výklad/, ktorá horoskopový obrazec ani nepotrebuje, keďže je iba há-

daním, a to sa zaobíde aj bez zložitých nákresov. Keby obrazec /ktorému obyčajný človek porozu-
mie len ťažko/ neexistoval, bolo by ťažšie zákazníkovi nahovoriť, že sa jedná o „serióznu vednú
disciplínu“. Interpretácia je vlastne umenie, hraničiace s psychologickým trikom, ako čo najlepšie
prispôbiť výklad horoskopu očakávaním zákazníka a vyvolať v ňom subjektívny pocit spokojnos-
ti. Ved' kto by sa bránil ružovej budúcnosti , bez vlastného pričinenia?

3.3 Aké dôkazy pre astrológiu existujú a ako ich overiť?

Každá uznaná veda skúma, či sú jej pravidlá vyvrátiteľné, falzifikovateľné. Skutočný pokrok
ľubovoľného odboru nespočíva v dokazovaní platnosti vyslovených tvrdení, teórií, naopak, spočíva
v snahe teóriu vyvrátiť.

Na toto však astrológia akosi pozabudla.

V astrologickej literatúre nájdeme mnoho príkladov, ako výklad horoskopov údajne vyhovuje živo-
tu slávnych i menej slávnych osobností. Čo však nenájdeme, je súhrn prípadov, kedy interpretácia
horoskopu úplne pohorela. Vezmeme do úvahy fakt, že interpretácia horoskopu sa dá do určitej
miery prispôbiť tradovaným charakterovým vlastnostiam danej osoby a jej životopisu, potom
nemá zmysel o exaktnom vedeckom základe astrológie diskutovať.

Mnohé veštby boli podrobené štatistickému skúmaniu a bolo preukázané, že astrológia jednoducho
nefunguje.

Z mnohých pokusov vyberiem jeden, ktorý ma zaujal najviac: G. Dean sa pokúšal overiť, ako astro-
lógovia, len za pomoci horoskopu, rozoznajú extrémne extrovertného a extrémne introvertného
človeka. Na základe psychologických testov bolo vybraných 60 extrémnych extrovertov a 60 ex-
trémnych introvertov. Potom zaslal 45 astrológom „karty narodenia“ týchto ľudí s tým, aby označi-
li, kto je extrovert a kto introvert. Výsledok hovorí za všetko. Úspešnosť bola 50, 2 percenta, čo je
prakticky presne to isté, ako keby si hádzali mincou.

Zdá sa však, že o niečo lepšie výsledky dosahuje priamy rozhovor medzi astrológom a klientom. Vynára sa však otázka, či po predložení vágnych (ale presvedčivých) tvrdení astrológom, nefunguje skôr psychológia ako astrológia, čiže horoskop je len akási dekorácia, za ktorú si zaplatíme?

Drvivá väčšina horoskopov je totiž tak všeobecná, že môže pasovať na kohokoľvek.

Opäť jeden príklad: V roku 1979 Michel Gauquelin uverejnil ponuku na vypracovanie bezplatných horoskopov. Prvým 150 záujemcom vypracoval horoskop a požiadal ich, aby uviedli, či bol pravdivý. 94% záujemcov uviedlo, že presne „sadol“. Chybička bola len v tom, že každý z nich dostal horoskop známeho masového vraha Dr. Petiota.

4. Diskusia

V tejto kapitole by som mal predostrieť riešenie problému, akým je astrológia. Nemyslím si, že to dokážem, lebo sa o to snažili už aj mnohí múdrejší ľudia ako som ja a nepodarilo sa im to, lebo táto pseudoveda je ešte stále tu a plní vrecká šikovným podvodníkom.

Mnohí moji priatelia aj spolužiaci už astrológa navštívili. Niektorí spomínajú v dobrom, iní s jeho prácou spokojní neboli. Nechcem nikoho odsudzovať, alebo vyhlásiť ho za hlupáka. Astrológovia vedia byť veľmi presvedčiví a ne jeden má aj psychologické vzdelanie, ktoré zneužíva na získanie dôvery.

Cieľom však bolo odhovoriť Vás od vyhodenia astronomickej sumy peňazí za „astrologické služby“ , verím, že sa mi to podarilo.

5. Záver

V rozsahu tejto práce som nemohol obsiahnuť všetky aspekty súvisiace s problematikou astrológie. Snažil som sa však uviesť tie najelementárnejšie informácie, ktoré by mali pomôcť pochopiť (ne)fungovanie tejto pseudovedy.

Cieľom tejto práce bolo informovať spolužiakov, prípadne profesorov o možných rizikách pôsobenia astrológie.

Je štatisticky dokázané, že astrológia nefunguje, no napriek tomu, každý rok navštívia astrologické veštiarne tisíce ľudí. Dokazuje to, že inteligencia na Zemi je skutočne vzácna? Možno. Ja si však myslím, že väčšia osвета by veľmi pomohla.

Som členom občianskeho združenia INTEGRA, ktoré sa túto osvetu snaží vykonávať. Či úspešne, to musíte posúdiť sami.

Práca bola spracovaná podľa uvedeného zoznamu použitej literatúry.

6. Zoznam použitej literatúry

1. Wolfgang Reinicke: *Astrológia*, Vydavateľstvo Gemini, Bratislava, 1991.
2. David Christie-Murray: *Praktická astrológia*, INA Publishing Ltd., Bratislava, 1997.
3. Sisyfos: *Věda kontra iracionalita*, Vydavateľstvo Academia, Praha, 1998
4. časopis Dingir: I.Kapišinský: Lesk a bída astrologie, 1999-2000/4
5. Smena 3.6. 1995: B.Škreko: Veda nemôže dokázať neexistenciu zlatej rybky
6. <http://www.astrologia.sk>
7. <http://www.sisyfos.cz>
8. <http://www.rozmer.sk>

7. Pod'akovanie

Rád by som sa poďakoval p. Mgr. Ivane Škodovej za trpezlivosť pri konzultáciách.